

KITARTÁS

A „KITARTÁS” KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYZŐ ORSZÁGOS EGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

→ MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN. ←

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. Baross-tér 17.

II. emelet 19.

Ahol előfizetések és hirdetések felvételnek.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

TURTSÁNYI VILMOS.

Máv. fogalmazó.

A „Kitartás” egyesület alapszabályait a nmélt. m. kir. belügyminiszterium 132.142.908. szám alatt hagyta jóvá. V a.

Előfizetési ár egy évre 6 kor. Egyes szám ára 50 fill.

Értesítés.

Értesítjük tagjainkat, hogy az egyes csoportok után járó tagdíjakat további értesítésig a következőkben állapítottuk meg:

az A) csoportba tartozó tagok havonta	5— K
a B) csoportba tartozó tagok havonta	3-80 K
a C) csoportba tartozó tagok havonta	3— K
a D) csoportba tartozó tagok havonta	2-40 K

fizetnek.

Az igazgatóság.

Közgyűlésünk.

Semmi tiszteletre méltó nem volt abban a küzdelemben, melyet egyesek intézetünk jelenlegi vezetője ellen indítottak és a mely a múlt hó 16-án megtartott rendkívüli közgyűlésen azoknak a legteljesebb vereségével végződött.

Ha a vesztesek bármelyikét is a meggyőződés vezette volna a harcba, akkor még tévedésük is mentséget talált volna a gondolkodó emberek előtt, mert szük látkörük, csekélyebb műveltségük hibájukat érthetővé tette volna.

De mikor legerősebb fegyverük az volt, hogy az ügyvezetőnek hallgatást parancsolt az a fontos közérdek, melyet képviselt, türelemre kényszerítette és megkötötte cselekvési szabadságát, nehogy az intézet kárt szenvedjen, ez nemtelen kihasználása volt a helyzetnek és épen ez indította a közgyűlést arra, hogy legmesszebbmenő elégtételt szolgáltatson az ügyvezetőnek, a ki hónapokon át tartó hajsza daczára nyugodt körülményekkel végezte munkáját, a mivel a tagok osztatlan bizalmát ki is érdemelte.

Szinte csodálatos, hogy milyen kitartó buzgalommal indultak harcba azok, a kik csak annyiban voltak érdekelve, hogy tartoztak az intézetnek. Lehet azonban, hogy elsőrendű közérdeknek tartották a felett örködni, hogy adósságaik el ne kallójanak.

Ezért szervezkedtek is erre a közgyűlésre. Korcsmában gyülekeztek és ott állapították meg a haditervet. Ki volt

osztva a szerep, hogy ki milyen hangon fog üvölni, nehogy véletlenül valaki szóhoz jusson, a ki nem tartozik az ő táborukba. És minél tovább ültek, annál jobban beleélték magukat szerepükbe.

A korcsmáros mosolygó ábrázattal vigyázott arra, hogy senkinek ki ne száradjon a torka. A közgyűlés ideje is már elmúlt, ők még mindig bátorságot öntöttek magukba. Mire azután teljesen beletanultak szerepükbe, szépen le is késtek a közgyűlésről.

De nem is lett volna alkalmuk újból botrányt rendezni, mert gondoskodva lett, hogy a zavargó elemek ne érvényesülhessenek.

A hatóság közbenjöttével megtartott közgyűlés egyhangu határozattal helyeselte az ügyvezető ténykedését és az intézet érdekében valónak ismerte el. Teljes bizalmat szavazott neki, míg azokat, akik ténykedésükkel az intézet érdekeit megsértették, kizárta kötelekéből.

Nem akarunk részletekbe bocsátkozni nem akarjuk azokat az okokat újból szelölőztetni, melyek egyeseket erre az áldatlan szerepre készítettek, mert el akarjuk felejteni a multat. Neveket sem említünk, mert hisz az mindegy, milyen névhez van kötve egy meggondolatlan cselekedet, és maga a bíróság ítélete a legfnyesebb elégtételt szolgáltatotta az ügyvezetőnek azzal, hogy elutasította az alaptalanul vádaskodókat.

Ezzel be is van fejezve az a csata, melyet az intézet érdekében egynek meg kellett vívni azokkal, a kiknek hivatászerűen mellette kellett volna állaniok.

Ami még ezután fog történni, az már csak visszfénye az elvonult viharnek, mely bár félelmesnek látszott, de kárt okozni nem tudott.

Maga a gondviselés úgy rendezett be mindent, hogy az esztelen erők véletlen egyesülése, ha még oly hatalmas, ne tudja megbolygatni a világ rendjét, mert azokat is alávetette a rend változhatatlan törvényeinek.

Aki intézetünk ügyeivel komolyan és értelmesen foglalkozott, annak tudnia kell, hogy jövődő fejlődésünkhöz a legnagyobb összetartásra van szükségünk.

Még a legridegebb bírálat sem szólhat ellenünk, ha fontolóra veszi azokat

a mostoha viszonyokat, melyek között a lefolyt évben működünk.

A mindenkire ránehezedő kedvezőtlen anyagi állapot, az általános üzleti pangás, a nagy munkahiány soknak még a mindennapi kenyerét is kétségessé tette, nemhogy kötelezettségeinek meg tudott volna felelni.

A mi pénzügyintézetünk nincs rideg üzleti alapra fektetve. Mi nem járhatunk úgy el tagjainkkal, mint más intézet, ha tartozásaikkal visszamaradnak. Az intézettől azonban a legnagyobb pontosságot követelik azok, akikkel pénzügyi összeköttetésben áll.

Ennek a két ellentétes dolognak összeegyeztetése csak úgy vált lehetségessé hogy új és új kedvezőbb összeköttetéseket létesítettünk, melyek a kevezőtleneket feleslegessé tették.

Ha ilyen munkánál néha az alakiságok figyelmen kívül hagyták, az talán egyesek hiúságát sérthette, de nem ok arra, hogy ezért épen azt támadják, aki minden idejét intézeteink felvirágozásának szenteli.

Még a kevésbé beavatottak is láthatják azokat a terheket, melyek egyesületünkre ebben az időszakban nehezdednek, ha figyelemmel kísérik a halálozások kimutatását.

Az ott kiadott összegek sokkal túlhaladják a rendes bevételeket, tehát a tartalék terhére esnének, ha a pénzügyintézet nem nyujtana módot arra, hogy egyesületünknek költségeit azáltal apassza, hogy tisztviselőit jóformán maga tartja el.

Azok, akik a multban zavarogtak és a piacra vitték képzelt sérelmeiket, nem gondolták meg, hogy ezzel azt az intézetet károsították, mely az ő érdekeikkel is szoros kapcsolatban van; ellenkezőleg, ők a homlokon ülő légy miatt a fejet akarták szétverni, annyira behajszoltatták magukat idegen érdekeknek a szolgálatában az ellen, aki az ő érdekeiket szolgálta.

A gyűlölet, a harag vakságával saját alkotásukat akarták szétrombolni és nem rajtuk mult, hogy féktelen indulatukat nem tudták kielégíteni. Pedig egy barátságos, engedékeny szóval minden félreértést el lehetett volna oszlatni, ha mindenik saját, nem pedig más fejével gondolkodik. Mindez azonban csak azoknak

dön azt így határozza meg: »Külső erőszaknak káros behatása az emberi szervezetre, amely a sérült személy akarata nélkül és hibáján kívül történt.«

Az előbbi meghatározás nem fejezi ki eléggé a baleset helyes fogalmát azért, mert figyelmen kívül hagyja azt a kívülről ható okot, mely a balesetet előidézi, az utóbbi pedig túlságosan szűkre vonja a biztosítási jogi baleset fogalmát azért, mert a balesethez mindenkor külső erőszak fennforgását kívánja, holott kétségtelen, hogy baleset — biztosítási jogi értelemben véve is, — külső erőszak fennforgása nélkül is történhetik. Egy nyitva felejtett gázcsőből kiömlő gáz által előidézett megfuladás minden kétséget kizárólag balesetet képez, holott ebben az esetben külső erőszakra szó sem lehet.

Ezen többrendbeli és mégis hiányos fogalom meghatározás élénk világitásba helyezi kereskedelmi törvényünknek e részbeni fogyatékosát és azt, hogy a baleset fogalmának a meghatározásánál tisztán a helyes elméletre és az ennek kapcsán kifejlődő bírói gyakorlatra vagyunk utalva.

Az elmélet és bírói gyakorlat mindekelőt meg kell, hogy egyezzen abban, hogy a baleset első karakterisztikája a véletlen, a mely tehát előre nem látott módon és olyképen kerül összeütközésbe az egyénnel, hogy ennek testi vagy lelki épségében vagy szabatosabban mondva, ennek testi szervezetében kárt okoz. A biztosítási jogi véletlen nem abszolút értelemben vett véletlen, amely tehát minden körülmények között annak volna tekinthető, hanem csak oly véletlen, amely az eset körülményeihez képest rendes figyelem mellett ki nem kerülhető.

A véletlen eset, amely az egyén testi szervezetére hatott, ezen hatásában már különböző lehet. Lehet ezen behatás egyszerűen mechanikai, midőn egy idegen tárgy erőszakos behatása a testre idézi elő a sérülést, lehet dinamikai a hatás, midőn például egy véletlen eset folytán mérgegyűl el a testben, ugyanily baleset a gáz okozta megfuladás is, — és lehet végül a behatás elemi behatás, midőn az elem hatása az emberi szervezetre okozza a sérülést, vagy a halált, — például a megfagyás esetében. A véletlennek ezen háromféle behatása egy kifejezéssel *physikai behatásnak* nevezhető, mert ez általánosítja leginkább azon behatások különböző neveit, melyek a balesetet előidézik.

A véletlen által okozott physikai behatásnak van azonban még egy fontos mozzanata és pedig az, hogy a kárt okozó eredmény a behatás által akár közvetlenül, akár közvetve idéztetett legyen elő. Mert kétségtelen, hogy balesetnek csak az tekinthető, ahol a physikai behatás és a testi sérülés között megvan az okozati összefüggés. Ebben a tekintetben azután teljesen közömbös, hogy a véletlen behatás következményei az egyén individualitásához képest miképpen állanak elő.

Baleset fogorog fenn tehát akkor is, ha a biztosított akár testalkatánál, akár veleszületett gyengeségénél fogva, akár kóros elváltozás vagy betegség, vagy előrehaladott kor következtében csak csekély ellenállást képes kifejteni, úgy, hogy nála végzetessé válhatik az oly sérülés, mely teljesen ép és egészséges embernél mulo

bajt, vagy épen semmi bántalmat nem okoz.

Hasonlóképpen nem szünteti meg a baleset és sérülés közti közvetlen kapcsolatot azon körülmény sem, hogy a baleset által előidézett sérülés következményei egy a baleset beálltakor már lappangott betegség következtében hamarabb és könnyebben állanak elő, mintha a betegség még csirájában sem létezett volna.

Közömbös tehát a balesetbiztosítás jogi fogalmában az, hogy a külső behatás, mely az egyén testi szervezetére hat, feltétlenül olyan természetű-e, mely minden körülmények között alkalmas a káros eredmény előidézésére, vagy pedig olyan, amely az egyén individualis tulajdonságainál fogva válik csak alkalmassá a kárt okozó eredmény létesítésére. Más szavakkal, hogyha a külső physikai behatás az egyik embernél nem okoz is a test szervezetében kárt, balesetnek tekintendő, ha egy másik egyénnél, aki bármi oknál is csekélyebb ellenállási képességgel bír, ez oknál fogva a szervezetben kárt idéz elő.

Összegezve a mondottakat, megállapíthatjuk, hogy *biztosítási jogi szempontból a baleset fogalmát megállapítja az a véletlen, akár közvetett, akár közvetlen fizikai behatás, mely a biztosítottnak testi szervezetében kárt okozó eredményt idéz elő.*

Dr. Hajós Jenő.

A Kitarás tavasza.

A természet önként kimulik évenként, hogy új élet forrásává váljék. Időszakonként visszatérő, de mindig állandó megújulási törvény ez, amely nemcsak a természetben van meg, hanem megvan a társadalomban is épen úgy, mint a társadalom által alapított és vezetett intézményekben. Ezen megújulási folyamat — vagy mondhatnók forradalom, — amely tisztit és megsemmisíti az értéktelen elemeket, nemcsak szükséges, hanem egyenes kelleke egyeseknek, intézeteknek egyaránt.

Ez a tisztító forradalom érte a mi intézetünket is a tavasz kezdetén.

Nem akarjuk megismételni azon — tagjaink által legnagyobb részben ismert — intrikákat, melyek a napokban megtartott rendkívüli közgyűlést megelőzték, illetőleg megérlelték. Elég rámutatnunk arra, hogy a március hó 16-án megtartott rendkívüli közgyűlés eredménye fényes czáfalata mindazon aljas indokokból eredő rágalmaknak, amelyek egyrészt direkt az ügyvezető személyét, másrészt pedig az intézettel kapcsolatos működését érték.

A felügyelő-bizottság, amely észrevette a volt igazgatóság néhány tagjának szándékát, azonnal összehívta a rendkívüli közgyűlést. Ez a közgyűlés azonban akkor nem volt megtartható, mert néhány oda nem való elem, a komoly tárgyalás, az érvek és az ellenérvek higgadt meghallgatása és mérlegelése helyett olyan zene-bonát csapott, amilyent még egy utcaszéli csapszékben sem tűrnének meg.

A márczius 16-án megtartott közgyűlés azonban döntött. Döntött még pedig úgy, hogy a jelenlegi igazgatóság kezében az intézet vezetése nem maradhat, mert az egyértelmű lett volna a megsemmisüléssel. Új, arra hivatott és hozzáértő emberek kezébe tette le az intézet vezetését. Hiszen igen jól tudjuk valamennyien, hogy nálunk Magyarországon minden jótékonyági, társadalmi vagy állami vagyont közpredának nézik sokan, olyannak, amelyhez mindenki büntetlenül nyulhat.

A jótékonyági és társadalmi intézmények mintha csak arra valók volnának és azért alakulnának meg, hogy a leendő vezetőség egyik része hűségát ki-elégithesse, míg a másik e mellett »mellékjövedelemre« teheszen szert. Talán erre a sorsra akarta juttatni a néhai igazgatóság egyik-másik tagja a »Kitartás Tákarék és Hitelszövetkezet«-et is.

Csak hogy ott állott az ügyvezető, aki mindig ellene volt az ilyen kísérleteknek. Mi sem volt tehát természetesebb, mint akciózt indítani ellene és őt valamiképpen megingatni állásában. Megtámadták azt az embert, aki életet öntött a félholt intézetbe.

Gondoljunk csak arra, mi volt a Kitarás akkor, amikor a jelenlegi ügyvezető vette át az intézetet. Gondoljunk csak a közelmúltban lefolyt pénzváltásra, amikor számos, sokkal nagyobb szabású intézet váltásba jutott és felszámolt.

Aki ilyen eredményt tudott elérni, aki az intézetet ilyen válságokon vezette keresztül, lehetséges-e annak munkáját még csak a gyanu árnyékával is illetni?

És ha mégis akadtak olyanok, akik valóságos hadjáratot indítottak ellene, az csak azt mutatja, hogy itt ki nem elégitett magánérdek vezeték az illetőket.

Ennek legjobb bizonyossága, hogy már előre ittak a medve bőrére.

A tisztségeket felosztották egymás között, megszárták a tisztségekkel járó jövedelmeket is. Már csak az intézet vezetését kellett volna kezükhöz kaparítani.

Ime, ilyen emberek foglaltak helyet az intézet vezetésében, akik, ha csak rajtuk mulik, az intézetet minden pillanatban megdöntötték volna.

Egy intézet vagy társulat élete és sorsa mindenkor a vezetőség életképességétől és rátermettségétől függ. Ahol ez nincs meg, ott haladásról, fejlődésről szó sem lehet. A haladásnak, a fejlődésnek ezen feltétele hiányzott a volt vezetőségből.

És nemcsak hiányzott belőlük ez a feltétel, de még az akarat is, előbbre vinni intézetünk ügyeit. Ellenkezőleg, annak legádázabb ellenségeivel léptek érintkezésbe, hogy önző céljaikat elérjék.

De ez sem használt nekik, mert a megindított harcban önmagukat semmisítették meg.

A vasutasok egyenruhája.

Az egyenruha kérdésében már annyi újság-cikk látott nyomdafestéket, hogy azzal a munkával, amelybe a különféle indokok felsorolása és e kérdés tárgyalása került, magát az új egyenruházati utasítást is meg lehetett volna szerkeszteni.

Pedig a vasutasok közül sokan — különösen a tisztviselők — az egyenruhát általában nem szeretik, valószínűleg azért, mert a mai egyenruha már kiállításánál fogva is csak szolgálatban viselhető, s e miatt a kétfele ruházkodás az érdekeltekre külön terhet ró, másrészt pedig jóízű ember, polgári társaságban az egyenruhaviseléssel nem igen szereti az ő szolgálati minőségét külsőségek révén mutogatni.

A magyar társadalomban a katonai egyenruhán kívül semmiféle más egyenruha nem is nyert eddig polgárjogot, s ugyancsak megneznék azt az erdészt, bányászt, pénzügyost vagy vasutast, aki uri társaságban egyenruhába öltözve jelenne meg, s mégis a vasutasok közül többen, akik, ugylátszik, szerelmese az egyenruhaviselésbe, feltűnő buzgalommal követelik minduntalan a diszgyenruhát, amelyet minden ünnepélyes alkalommal, szolgálaton kívül is viselni lehetne.

Ez az egyenruházati láz a vasutasoknál majdnem érthetetlen, mert abból a téves fel fogásból indul ki, hogy valamely szalonképes egyenruhát minden társaság szívesen lát, s ilyen egyenruhában a vasutas a civilek előtt még külön tekintélyhez is jut, holott minden bizonynyal nagy csalódáson kellene átesniök, mert a magyar természet az egyenruházatoknak nem barátja, s annak semmiféle tekintélyt nem hajlandó tulajdonítani.

Minden elképzelt és megvitattott indok mellett is, az egyenruha-kérdés ezután is csak a szolgálatban kötelező egyenruhaviselésre szoríthatók, s ha itt az ünnepélyes alkalmakra való tekintettel életbe léptetnek is valamiféle diszgyenruhát, a vasuti tisztviselőket ez ezután sem fogja megmenteni a kétfele ruházkodás költségétől, mert bizony mindenütt még a diszgyenruhában sem lehetne megjelenniök.

Szinte szédületes az a száz és százféle tervezet, amelylyel az egyenruhák színe, szabása, formája és díszítése tekintetében merész fantáziával bíró kartársaink már több alkalommal előállottak, s ha az új egyenruhát ezeknek a tervezeteknek a felhasználásával csinálnák meg, nincs az a papagáj, amely tarkább tollazatu volna, mint amilyen kiabáló tarka lenne a vasutasok egyenruhája.

Mivel azonban az egyenruha-kérdés napirandén van, s annak rendezése sok tekintetben szolgálati szempontból is szükségessé vált, a vasuti igazgatóság munkába is vette az egyenruházati utasítás átdolgozását, s ennek keretében bizonyára történik rendelkezés az iránt is, hogy az alkalmazottak józan kívánságai kielégítést nyerjenek, sőt hallomás szerint az új utasítás már készen is van s mihamarabb életbe lép.

Egy legutóbb a napilapokban megjelent felhivatalos híradás ugyan már is lefagyasztotta a diszgyenruha tekintélye iránt táplált reményeket, mert állítólag a kard hiányozni fog a diszgyenruha mellől és pedig azzal az indokolással, hogy ez a vasutasoknak szolgálat közben csak akadályul szolgálna, s így annak viselése nem is volna célszerű.

Már pedig a kard nélkül a legtöbb vasutas akár szívesen le is morda a diszgyenruháról, hiszen magát a diszgyenruhát is csak azért

kivánták olyan erősen, hogy a mellé fel lehessen a kardot kötni, s hogy ekként minden vasutas hozzá legyen kötve a kardnak elismert tekintélyéhez. Ha a kard nem lesz, akkor nincs diszgyenruha, kard nélkül nincs tekintély és nincs boldogság. Kard nélkül megsütheti a vasutigazgatóság akár a disztelen, akár a diszgyenruhát, hiszen azt ekképen csak sötét éjjeleken lehet viselni, amikor senki nem látja, holott éppen az lett volna az egyéni hiuságok kielégítése, ha a diszgyenruhában fényes nappal kardcsörtetés mellett lehetett volna feszelegni.

Hát igazán nincs szíve a magas igazgatóságnak, hogy ekként törje le az egyenruha-kérdésben megnyilvánult beteges ambíciókat, s az egyenruházati utasítást a szolgálati érdekek szempontjából dolgozza át.

Most már csak az a kérdés, hogy legalább szép lesz-e az új egyenruha, s főrészt mennyi lesz rajta a zsinórzat és egyéb díszítés, különösen pedig, hogy lesznek-e rajta olyan rangjelzők, csillagok vagy rózsák, amelyek azt is megmutatják, hogy melyik vasutasnak van egy-kétszáz koronával magasabb fizetése, — mivelhogy megkülönböztető rangjelzők nélkül szintén nem lesz teljes boldogság a földön, és ha az egyenruhába szerelmes vasutasokat itt is csalódás éri, akkor teljesen kárba veszett az a fáradság, amelyet eddig ennek a kérdésnek a tárgyalására fordítottak.

Az egymástól eltérő különböző kívánságok elbírálása az egyenruházati utasítás átdolgozásánál s az egyenruhahamintak kiválasztásánál bizonyára elég gondot okozott magának az igazgatóságnak is, mert hiszen az egyik tervezet magyar-stílusú egyenruhát, a másik tengerészszabású kabátot, a harmadik tollas kalpagot, a negyedik katonai uniformist, s az ötödik — isten tudja miféle csodabogarat kért s még szerencse, ha ebből a zürzavarból nem valami regényes operett-costüm jelenik meg vasuti egyenruhaként, amely aztán kard nélkül is ordítani fog a feltűnéstől.

Ugy tudjuk, hogy az igazgatóság az egyenruhahamintak kiválasztásánál főként a magyar nemzeti jeleget leginkább kidomborító egyenruha mellett foglal állást, ami nemzeti szovinizmus szempontjából lehet nagyon helyes álláspont, csak az a kérdés, hogy ezzel megfelelően szolgálja-e azt a célt, amelyet a vasutak alkalmazottai egyenruhásítása által elérni kívánnak.

Véleményünk szerint az egyenruházatoknak a célja első sorban az, hogy a vasutat használó közönség a szolgálatban álló vasutast felismerhesse, s hogy felmerülő kisebb-nagyobb ügyeiben azoktól hamarosan utbaigazítást és felvilágosítást tudjon szerezni; — ez a felismerés azonban nemcsak a saját hazai közönségünkre, hanem a vasutat használó külföldiekre nézve is, sőt ezekre nézve talán még inkább szükséges, mivel ezek a vasutasokkal való érintkezés közben még a nyelvi különbséget is kénytelenek megoldani.

A vasut nem a közúti közlekedés jellegével bír, hanem ma már a nemzetközi forgalom lebonyolításának is legfőbb eszköze, tehát már a nemzetközi forgalom is szükségessé teszi, hogy a vasutasok a szolgálatban mindenki által, tehát a külföldi közönség által is könnyen felismerhetők legyenek.

Ebből a szempontból a vasutasoknak különleges nemzeti jellegű egyenruhája nem célszerű sem nálunk, sem más államokban, mert a külföldi utazó közönséget a vasutanként vagy egyes államokként változó egyenruhák zavarba hozzák, vagy tévedésbe ejtik s először

még kérdezősködniök kell, hogy hol találjanak vasutasokat, akikkel szóba állaniok lehet.

A nemzetközi forgalom szempontjából tehát az egész continensen egymással teljesen azonos vasutas-egyenruhák viselésére volna szükség s ezeken a nemzeti jelleg kitüntetésére untig elegendő volna a nemzeti czimer, korona, sas vagy más jelvénynek a sapkán való viselése.

Alig hiszszük, hogy ez elfogadható ellenvetés tárgya lehessen vagy akadályokba ütköznek, — hiszen a példa is meg van rá, csak éppen követni kell.

Egy másik, nem kevésbé fontos közlekedésnek: a hajózásnak alkalmazottai az egész világon egyforma egyenruhát viselnek. Az angol, francia, német, olasz és osztrák hajósok egyenruházata egymástól csakis a nemzeti jelvény viselésében különbözik, de színre, alakra, szabásra és rangjelzőkre nézve egymással teljesen azonos és ebből az egyöntetűségből eddig nemcsak hogy zavarok nem támadtak, hanem minden nemzetiségű közönség előtt lehetővé tették a hajósok könnyű felismerését, holott a hajókon, ahol az utasok ugyanazon hajósokkal egy szűkebb tere szorítva rendszerint hosszabb utat tesznek együtt, a felismerés az egyöntetű ruházat nélkül is könnyebben lehető volna, mint a vasuti utazásnál, ahol mozgófényképként nemcsak a tájak, de a szolgálatot tévő vasutasok is változnak.

Ha tehát a közönség szempontjából a vasutasokat szolgálatban egyenruházni kell, amint ez tényleg célszerű és szükséges is, akkor csak olyan egyenruhának van igazi értelme, mely nemzetközi megállapodás útján lépne életbe s az egész kontinens minden vasutasát minden nemzetiségű utas részéről a teljesen azonos egyenruhák révén azonnal felismerhetővé tenné.

Ma még a kérdés illetően beállításától a mindenáron és minden külsőségekben való hazafiaskodás valószínűleg méltatlankodva fordul el, pedig azt hisszük, hogy a kérdésnek helyes megoldása ily módon fog bekövetkezni s a különböző vasutigazgatóságoknak azt a nemzetközi értekezletét, amely az egyenlő egyenruházat fölött dönteni fog, még a mai vasutasnemzedék is megéri.

Bármiként dőljön is el ennek a kérdésnek most küszöbön lévő megoldása, ezt is csak ideiglenes jellegűnek lehet tekintenünk s végleges megoldás mindenestre az lesz, hogy az egész világ vasutasai, épp úgy, mint a hajósok, az azonos szolgálat jellegeként azonos egyenruhát is fognak viselni, amelyen ugyan aligha lesz vitézkötés és egyéb czifraság, de amely meg fog felelni úgy a szolgálat, mint a kényelmes és szolid viselet követelményeinek.

Ami pénzbe sem kerül.

A B-táblázatbeli alkalmazottak egyik régi vágyát képezi, hogy hosszabb szolgálati idő után magánczélú utazásaik alkalmával maguk és családtagjaik számára a II. kocsiosztály kedvezményét elnyerhessék.

Ezt a kívánságot már több ízben és több oldalról juttatták kérvény vagy emlékirat alakjában a Máv. igazgatósághoz, majd a miniszterhez, mindaddig azonban sikertelenül.

Kossuth Ferencz úgy fogta fel e kis kívánságot, mint amelyet csupán külföldi

okok, hiuság és urhatnomság vagy kényelemszeretet táplálnak a B-táblázatbeli alkalmazottaknál, amiknek ugyanezért hely nem adható s kereken megtagadta a szerinte érték nélküli kedvezményt.

Ha csak fölületesen itélnék meg a dolgot, mi is amellett volnánk, hogy fölösleges a régi altisztek és szolgák kategoriáinak pusztá hiuságuk kielégítésére szolgáló kívánság teljesítése, kivált ha ez a Máv. II. osztályu személykocsi-parkjának tetemes szaporítását vonná maga után, ami indokolatlan költség-többlettel járna.

Ámde a dolgot közelebbről vizsgálva, nem találjuk méltánytalannak e kívánságot, sőt annak teljesítése nem vonja maga után a csupán ez okból szükség-szerűen fölmerülő költség-többletet.

A B-táblázatbeli alkalmazottak a kérelmük teljesítését csak az 1600 koronán felüli fizetéssel bírókra vonatkoztatták, ahová a művezetők kivételével rendszerint 15—20 évi szolgálat után jutnak el az 1—16-ig terjedő fizetési csoportba besorozott alkalmazottak s akik közül a II. kocsiosztály használatára 1—3-ig, továbbá 5., 12., 13. csoportbeliek, valamint a 8. és 9. fizetési csoporthoz tartozók egy része eddig is jogosult. A többi kategoriákhoz tartozó alkalmazottak fizetése soha sem éri el az 1800 koronát.

Nyilvánvaló, hogy a többi alkalmazottak, akiknek fizetésük már 1800 koronára emelkedett, s akik a kért kedvezményben részesítendők volnának, sokkal kevesebben vannak, mint az 1800 korona évi fizetésen alóliak, úgy, hogy a II. osztály használatára eddig is jogosultak le-

számítása után alig lehet 2500 alkalmazottal szólni.

Ezek is majdnem kivétel nélkül a végrehajtó szolgálatnál lévén beosztva, vajmi ritka esetben jut alkalmuk az utazásra, családtagjaik pedig pusztá költségkimelés szempontjából sem fogják minden utazásuk alkalmával a II. kocsiosztályt használni, hanem csak kényszerítő körülmények között, ami korántsem eredményezheti a II-ik kocsiosztály tulsufolását.

Ellenben gyakoribb jelenség az, midőn a III-ik kocsiosztály válik tulsufolttá s midőn a II-ik osztályt lepik el kényszerből a III-ik osztályu utasok, tehát a kért kedvezmény megadása nem a II-ik kocsiosztály rovására, hanem a III. osztály könnyebbitésére szolgáltatna alkalmat, ami semmiféle költség-többlettel nem járna az intézetre nézve.

Ami a hiuság kérdését illeti, hát ép olyan logikával fogható reá a tisztviselőkre a főtisztviselői címmel együttjáró I. kocsiosztály használata mint a B-táblázatbeli alkalmazottak szóbanforgó kívánsága, mert ha a VII. fizetési csoport 1-ső fokozatáig beérték a II.-kal, a VI. csoporttól felfelé is beérhetnék ugyanazzal.

Ámde ne menjünk ennyire a kérdés szembeállításával, mert úgy a tisztviselőkre, mint a B-táblázatbeliekre fölhozott hiuság vádja tarthatatlan.

Jól van az elrendezve a tisztviselőknél, hogy bizonyos szolgálati évek multán elért főtisztviselői ranggal vele jár a magasabb kocsiosztály kedvezménye is, mert reászolgáltak; megérdemlik a több kényelmet nyújtó s megkülönböztetett kedvezményt. Ez szintén egyik külső tényezője az alkalmazottak hosszú s jó szolgálatai

méltatásának, a dekorum megbecsülésének, ami élenkítő hatással van az ambícióra. Ha pedig ezt belátjuk és elismerjük, ugyanazok az indokok szólnak a B-táblázatbeliek szóbanforgó kívánsága mellett, akiknek ambícióját nagyban növelné, ha 15—20 évi szolgálatuk illetén való elismerésével és jutalmazásával is találkoznának a munkaadó intézet részéről.

Ez tehát nem pusztá hiusági kérdés, hanem szociális kérdés, aminek megoldása bizonyára kedvező eredménnyel járna az intézetre is.

Nem ritka eset az sem, hogy a B-táblázatbeli alkalmazottak vagy családtagjaik akár egészségi állapotuk, akár idős költségkimelés vagy jobb csatlakozás szempontjából sürgős utazásuknál kénytelenek gyorsvonatot használni, ami csak akkor lehetséges, ha II. osztályon való utazásra van jogosultságuk, vagy pedig a II. osztályu polgári jegy árát sajátjukból fizetik. Ez utóbbi áldozat bizonyára nagy megerőltetésükbe kerül, amit az intézetnek épen a kisebb javadalmazásu alkalmazottaitól megkivánni s elfogadni nem vall szociális érzékre.

Végül azok az alkalmazottak, akiknek számára a II. kocsiosztály használata kéretett, oly bizalmi állásban vannak már, hogy beosztottjaik és alantosaik előtti tekintélyük emelése szempontjából is kívánatos a szóbanforgó külső megkülönböztetés, mely tehát nem pusztán egyéni érdek, hanem érdeke a szolgálatnak a fegyelem fentartása céljából és az intézet szempontjából is.

Ez, miként már kifejtettük, költségbe sem kerül és nagy lelkesedésre találna a B-táblázat érdekelt beosztottainál, kik-

Az Etna kitörése.

A Szicília szigetén fekvő Etna tűzhányó ismét veszedelemmel fenyegeti a szigetet, amely még Messzina romjait sem takaríthatta el. Amint Szicíliából jövő hírek hozzák, a vulkán tizenégy kráterből ontja a lávát. A kitörés folytonos s épen ezért a veszedelem nehezen hárítható el. A lávafolyam egy kilométer széles és hét perccenként 45 m. utta tesz meg. A láva oly forró, hogy csak 40 méternyi távolságban lehet megközelíteni.

Veszedelmes hegy az Etna vulkán, amely a jóni tenger partján Katánia város közelében emelkedik 3369 méter magasságban. Szelíd lejtőin, amelyek ezerkétszáz négyszögkilométer területet foglalnak el, csaknem félmillió ember él a városokban, falvakban és nyaralókban, amelyek a hegy ugynevezett kulturrégiójában (500—1300 méter) épültek. Az alatt a huszonöt század alatt, amelyet a történelem többé-kevésbé ismer, száznál többször működött az Etna. A legrégebb időben elpusztította a lávaterenger Naxosz és Hybla városokat: Naxoszt, amelyet a kalkisziak elpusztítottak Kr. e. 735-ben és Hyblát az Etna déli lejtőjén (most Paterna község áll a helyén), a hol a legkicsapongóbban uralkodott Vénusz kultusza. Az Etna legborzalmasabb kitörései voltak: az 1183-iki, a mikor tizenötezer, az 1669-iki, a

mikor huszezer és az 1693-iki, a mikor hatvan-ezer embert nyelt el a láva. Az 1669-iki kitörés heveségét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a lávafolyamnak olyan ereje volt, hogy a monpiliéri domb egy részét magával sodorta, előntötte Katánia város nagyrészét és a tengerben egy kilométer hosszú hegyfokot teremtett. Azt a láva mennyiséget, amely akkor a föld gyomrából kiáradt, egy milliárd köbméterre becsülik. A láva akkor száz négyszögkilométer termékeny területet és tizenégy helységet semmisített meg. Magát Katánia városát, amelynek körülbelül százharmincezer lakosa van, gyakran elpusztította a láva, de mindannyiszor még szebben felépítették. Krisztus előtt 123-ban csaknem egészen felperzselte a földi tűz, valamint 1669-ben is. 1693-ban a vulkán kitöréséhez rettenetes földrengés is járult s ez alkalommal mindössze öt ház maradt éppen Katániában. A város föterén egy lávából kifaragott elefánt figyelmezteti állandóan a lakosságot, hogy micsoda veszedelem fenyegeti az északnyugati határán emelkedő fenséges hegyóriás részéről.

Az Etna kitörésével kapcsolatban nem lesz érdektelen tagjaink előtt, ha a tűzhányókról néhány jellemző és lényeges adatot elmondunk.

A vulkánok rendszerint kupalaku hegyek, amelyek csatornával vannak összekötve a föld belsejével és időnként gőzt, izzó folyós any-

gokat dobnak ki, amelyet lávának nevezünk. A vulkánok tengerpartokon vagy szigeteken fordulnak leggyakrabban elő és egész vulkán-sorokat alkotnak.

A vulkáni kitöréseket rendszeren moraj, földrengés előzi meg; azután a kráter füstölögni kezd s a fölszálló füsttömeg a három kilométer magasságot is eléri. A vulkánból felkerülő vizgőzök nagy felhőretegeket alkotnak, melyekből zuhogó záporosó szakad. Félelmetes látvány, amikor éjjel a füstoszlop az izzó láva fényének hatásától messze tájra elvilágít. A kráterekből kifolyó láva szétterül a hegyoldalon, vagy lefolyik a völgyekbe, miközben mindent felperzsel és maga alá temet. A lávareteg felszíne már néhány nap múlva megkérgesedik annyira, hogy jární is lehet rajta. A belső rész azonban hosszú-hosszu ideig, néha 20—30 évig is izzó marad.

Ma már körülbelül ismerjük a föld összes vulkánjainak számát, és ezt 672-re teszik. Ezeknek fele része ma is működik. A legtöbb vulkán Délamerikában van.

A vulkáni hegyek kitörését úgy magyarázzák, hogy a tenger vize a föld belsejében izzó anyaghoz jut es gőzzé alakul át. Természetes, hogy a föld belsejében levő üreg csakhamar megtelik nagy mennyiségű gőzzel és ezen gőzök roppant feszítő ereje nyomja fel a lávatömeget.

től az intézet évről-évre több munkát s több intelligenciát követel.

Ez elhatározással még közelebb vonná magához az intézet hangyaszorgalmu kis embereit, akiknek ilyformán való megbecsülése kölcsönös érdekeik kicserélésére s kielégítésére vezetne.

A méhészetről.

Habár az idő nagyon kedvezőnek mutatkozik és minden jel arra vall, hogy a tavasznak normális lefolyása lesz, mégis figyelni kell a gondos méhésznek méheire, mert azok ilyenkor vannak a legtöbb esélyeknek kitéve a hirtelen megváltozható időjárás folytán.

Igaz ugyan, hogy *április hóban*, mint már a tavasz hónapjában, a gyümölcsfák közül a cseresznye, a meggyfa, a kajszinbarack, az őszi barack, a szilvafa, a körtefa, az almafa, *a cserjék közül pedig*: a pöszméte, a vörös és fekete ribiszke, az áfonya, továbbá *az egyéb mézítő fák közül*: a juhar-félék, a jávorfa, a mezei juharfa, a fehér nyírfa, a kőrisfa, a nyárfa, a rezgő nyárfa, a fehér nyárfa, s végül a repce, *nemkülönben* sok más növényzet mint pl. a gólyahir, a leánykőkörcsin, a pongyola-pitypang stb. virágznak, melyek — ha az időjárás kedvező — himport és mézet bőségesen nyújtanak, mégis ilyenkor a leggondosabb körültekintésre van szükség.

Ha a méhészt gondozza méh-családjait, még a legrosszabb esztendőben is némi haszonra számíthat, vagyis saját szükségletét fedezheti és nem kell drága cukrot vennie, a mi szegény ember háztartásában számottevő.

Ha az április hó a növényzetnek kedvező, a méheknek dus táplálékot szolgáltathat további fejlődésükhöz, a mit azonban minden méhészt gondosan, meg kell figyelnie (nem értem ez alatt, a méh-családok minduntalanul való háborgatását), mennyi mézzel rendelkezik, a kaptár alja tiszta-e, stb. miként azt már mult hóban közöltük.

A fiasítás hónapban nagyobbarányú.

Mentől nagyobb a fiasítás, annál több himporra és mézre van szükségük a méheknek. Himport ezen hónap bőségesen szolgáltat, ha az időjárás a méheknek kijárására kedvező. A himpor pótlását már ismertettük.

Azon méhcsaládoknál, a hol a költő-ürben a mézzel telt keretek száma a petezésre szánt keretek számánál nagyobb, egy-két drb keretes lépés méz eltávolítandó és félre teendő, mert esetleg szükség lehet arra; helyette, a család erőssége szerint, egy vagy két üres tiszta dolgozó méhsejtekből álló keretet adunk be a kaptárba, a petezés, illetve a fiasítás bővítésére. Természetes, hogy a bővítésnek mindenkor a kitelelt méhcsalád erősségének arányában kell történnie, miért is a költőfészkek felső keretsorából elvett felesleg mézkészlet az alsó keretsorba is rakható és az alsó sorban levő üres dolgozó méhsejtek a felső sor (fészkek) bővítésére szolgálhatnak.

Azon családoknál, a melyeknél a méz fogytán van, ne sajnálja a méhészt tartalék mézkészletét életfentartásuk céljából beadni; ha pedig ilyenkor nem ren-

delkezik, kaptáraknál felülről a méztérből, szalmakaszoknál pedig az alulról való etetést *langyos hig mézzel el ne mulassza*.

Az etetés ezentúl csak este történhetik. Szalmakaszoknál az etetővályu kora reggel eltávolítandó, mert különben könnyen rablás származhatik. Az etetés alkalmával a röplyuk szűkítendő.

Ezen etetés azon családoknál is esz-közölhető, melyek mézzel elegendően vannak ellátva. Ezt serkentési etetésnek nevezzük.

Mi a serkentési etetés? Az nem egyéb egy családoknál, melylyel az anya szorgosabb petezésre ingerelhető, illetve a méhek a hetenként kétszer vagy háromszor beadott langyos hig mézet a fiasítás céljaira — gondolván ez már friss méz — szívesebben fogadják, mert azt bontaniok nem kell és az anyát fokozatosabban petezésre ösztökélik. Az ily serkentési etetés a főhordás előtti időig tart, és előnye az, hogy a törzsek korábban kifejlődhetnek.

A serkentési etetés ugyancsak este történjék a fent leirt módon.

Gondja legyen azonban a méhésztnek arra is, hogy az etetésre szánt mézből sem a méhes körül, sem pedig a méhesben semmit el ne csöpögtessek.

A méhek igen jó kutató érzékkel bírnak s ha ily elcsöpögtetett mézet találnak, nyomot nyom után követve, oly családok megdézsmálására törekednek, a melyek gyöngék és védekezni nem tudnak. Méhészi nyelven ezt rablásnak nevezzük.

Nagy háboru ez, s ha a méhészt idejekorán nem veszi észre, az egész méhtelepre végzetessé válhatik. Törekedjék tehát a méhészt arra, hogy az esetre, ha gyenge családjai vannak, egyesítse azokat. Ne tűnjön gyenge családokat, mert egy erős család felér 3—4 gyenge családdal.

Ezzel legelső sorban a leghatásosabban gátolható meg a rablás.

Az idejében észrevett rablás meggátolható ugyan, ha a röplyukat annyira szűkítjük, hogy azon csak egy méhe jár-hasson ki és befelé és a röplyuk elé a röpdeszkára rézsutosan egy üveglapot helyezünk olyképen, hogy a méhek csak oldalt repülhetnek ki.

Az ily módon megtevésztett rablóméhek röpirányukat tévesztve, többé vissza nem térnek. Ilyenkor tanácsos a levegőben fecskendővel permetezni, tanácsos továbbá a kaptárt más helyre tenni, a mi azonban csak egyes kaptárakkal vagy szalmakaszokkal lehetséges. Ajánlatos a röpdeszkának petróleummal való bekenése is, minek szagát a méhek nem kedvelik.

Az idejében észre nem vett rablás segíteni amugy sem lehet, igyekezzünk azonban legalább a szomszéd kaptárainkat a fent említett módon megvédeni s a kirabolt kaptárból pedig mentjük meg mindazon lépeket a fiasítással és mézzel együtt, melyek még megmenthetők.

Ez alkalommal még a méhészteti eszközökről is szólnunk.

Ilyenek a viaszolvasztó és a mülépezés. Ezekre nincsen épen feltétlenül szükség, mert a selejtlepeket és az évközben gyűjtött sonkolyt mindenki könnyen maga is kiolvaszthatja, a nyert viaszt pedig lépnymok készítésére felhasználhatja ép úgy, mintha mülépszalagokkal látná el a kereteket.

Azon méhésztnek, a kinek müléprese van, és az azon készült mülépet (közfal) a keretekben alkalmazza, előnyben van, mert a méheket egy nagy munkától megkíméli, a mézfogyasztást csökkenti és még a felesleges keretsejtek építését is megakadályozza. Ezzel bővebben a májusi számban fogunk foglalkozni.

A méhésztnek e hónapban az legyen a főgondja, hogy méheket rendben tartsa, ennivalóról gondoskodjék, ha az időjárás akadályozza a gyűjtést, a kaptárakat tartsa tisztán, a szabadban gondoskodjék vizről, üres kaptárait hozza rendbe, a keretekbe lépnymokat készítsen, hogy úgy a rajzás, mint a főhordás idején minden rendben és kéznél legyen. H. O.

A telkek befásításáról.

A fiasítás minden telettulajdonosnak első teendője, mert ezáltal a telk értékeben sokat nyer és azt rövid időn belül kellemes tartózkodási helyünké teszszük. Nincsen nemesebb és szórakoztatóbb, mint a kertben a fákkal és cserjékkel foglalatoskodni. Már az ültetéstől kezdve mindig újabb és újabb örömmel gazdagítanak bennünket, úgy mint az első levél hajtása mutatkozik, közvetlen utána a virágzás, azután a gyümölcs, az utóbbit majd minden nap szemléljük: mekkorát fejlődött; majd az érés ideje alatt, mikor szép sárga vagy piros színre változik át és végül mikor jó ízű csemegéül asztalra kerül mint saját termésünk.

A faknál fontos, hogy azokat megbízható forrásból kapjuk, mert megtörténik egyes faiskolákban, hol tömeges mennyiségben szállítanak, hogy a fákat már hetek előtt kiszedik és mikor azokat szállítják, gyökerei el vannak száradva és ha mindjárt be is aztatjuk, nem életképesek többé. A fak árainál ne takarékoskodjunk, inkább kevesebb, de nemes fákat ültessünk, mert a fának gyümölcse százszorosan kárpótól bennünket azon csekély összegért, melylyel esetleg többé került a fa.

Fontos, hogy a fákat talajunknak megfelelő helyről hozassuk; mert ha például Erdélyből hozatunk, hol a gyümölcs termelése virágzik, az erdélyi faj nálunk már nem fejlődik oly jól, mert e csemete a hegyes vidéki talajhoz van szokva.

A mi vidékünkön a talaj mindenféle gyümölcsnek megfelel, kivéve a cseresznyét, mely ugyan fejlődik, de már kevésbé ajánlható annak ültetése. Nagyon ajánlhatom mint dísz-cserjét a mogyorót, mely sűrű, szép zöld lombjaival a kertnek díszére válik és még bőven terem is.

Az ültetés leginkább őszzel történik, de rendes talajban jobb ha tavasszal ültetünk s akkor is a gödröt már őszzel készítsük elő, hogy az télen át jól kifagyjon; ezáltal a földet termékenyebbé tesszük. Ha a fak fagyos időben érkeznek, úgy azokat nem szabad elültetni, hanem pinczébe, vagy ha az nincsen, úgy egy ujjonnan ásott gödörben jó mélyen elvermeljük. Csak akkor fogjunk az ültetéshez, mikor az idő enyhébbre fordult. A fa gyökereinek végét éles késsel levágjuk és az esetleges sérült fákat teljesen eltávolítjuk. A földnek nem szabad darabosnak lenni, hanem porhanyósnak és ebbe ültetésnél a gyökereket jól berázzuk és betapoosuk. Ha nagyon száraz a föld, úgy azt jól megöntözzük; ugyszintén öntözni kell az ültetés után is minden héten legalább egyszer, ha nem esne az eső. A tulságos öntözés sem jó. A fákat ne ültessük soha mélyebbre, mint azok azelőtt az iskolában ültetve voltak, mert

különben a fa megfullad, hanem jó a fát egy kis buczkóval ültetni, mert az rendszeren 6—10 cm. ültetés után süpped.

Ha a fákat a fent elírt gondos módon ültetjük, úgy csak nagyrítván fog az előfordulni, hogy egyes fa kivész.

A fáültetés megkezdésénél a legalkalmasabb a karók elhelyezése, melyeket merőleges állásban verjük be a nyitott gödörbe olyképen, hogy a karó az elültetendő fa délnyugoti oldalára jut és így a fiatal fáknak törzsét úgy télen, mint nyáron a napsugaraktól védi.

A fát úgy kell elültetni, hogy a gyökérnyak olyan magasan maradjon, amint az előbb a faiskolában állott, amit a kéreg színéről lehet felismerni, aztán a fát a törzs közepén és a korona alatt lazán úgy kötjük a karóhoz, hogy a fa földdel együtt minden akadály nélkül üllepedhessék.

A fák kötéséhez drótot használni nem szabad.

A fák csak elegendő nedvesség mellett tenyésznek, miért is a fákat, főképpen az ültetés évében okvetlen jól meg kell öntözni.

A kiültetett és megeredt fák koronavesszőit a kiültetés évében érintetlenül hagyjuk, a koronának továbbképzését csak az ültetés utáni 2-ik év tavaszán kezdjük.

Az első metszés alkalmával az ülteteskör meghagyott koronaágakon képződő hajtásokat eltávolítjuk, kivéve azt mely legfelül van; ezen felső hajtásokat azután közvetlenül két átellenes oldalszem felett 20 cm. hosszúságra éles késsel visszametszük. A 20 cm-es ág-részből a nyáron több hajtás szokott fejlődni, mely közül minden ágon a két-két legfelső és oldalt álló hajtást a korona alapjául meghagyjuk.

Az ezek alatt levő hajtásokat pedig visszacsipjük, hogy az ágak felső hajtásai erősebben fejlődjenek.

A fákat a nyulrágás ellen megvédehetjük bekötözéssel és azáltal is, ha agyag, vér, hamu, korom, arnyékszék-trágya és mésztejből készült péppel őszkor bekenjük.

Ezen bekenés a törzseket a rovarok és mohák káros befolyásai ellen is megvédi. A fák tisztogatását minden évben pontosan megvezük. Ezen utbaigazítások betartása mellett jó, egészséges és szép fákat nevelhetünk.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Hivatalos órák naponta délután 2—6-ig.

Értesítjük tagjainkat, hogy egyesületünk és szövetkezetünk ügyésze, **Dr. Hajós Jenő**, minden kedden délután 2—4 óráig egyesületünk helyiségeiben, más napokon délután 3—6 óra között irodájában (VI. Vörösmarty-u. 43.) található.

Felhívjuk a t. Tagtársakat, hogy küldeményeknél a postatakarékpénztári csekkre tagszámukat feljegyezni sziveskedjenek, hogy ezáltal a küldemények kezelése megkönnyíthessék a hasonló nevek folytán előállható esetleges tévedések kikerülhetők legyenek.

Lapunk terjedelmét megnagyobbítván, módunkban áll a kartársak érdekeit érintő közleményeknek a megfelelő formában teret nyitni, felkérjük tehát a t. kartársakat, hogy ezentul akár az összességet, akár az egyes kategóriákat érdeklő értesítéseikkel, vagy közlendőikkel a szerkesztőséget megkeresni

sziveskedjenek, amely azokat megfelelő formában közölni illetve felhasználni fogja.

Kartársi üdvözléssel

A szerkesztőség.

Lapunk akadálytalan kézbesíthetése céljából felkérjük tagtársainkat, hogy mindenkori pontos lakcímüket, továbbá rangjuk és beosztásuk változását a kiadó-hivattalal haladéktalanul közöljék.

A Vasuti Altsztek Országos Otthona értesíti t. tagjait, hogy helyiségeiben: Budapest, VIII. Fesztetich-u. 4. sz. I. 18. alatt (Máv. nyugdíjház a keleti p. u. mellett) kényelmes vendégszoba áll a t. tagok rendelkezésére. A vendégszoba egy 24 óra személyenként 1 korona 40 fillér díj mellett vehető igénybe.

A papír csodái. Albert Maire, a párisi Sorbonne neves könyvtárosa, nemrég tanulmányt tett közzé, mely a technikai csodák felsorolása mellett kimutatja, hogy a modern kultúrában mily különféle szerepet játszik a papír. Papirosból ma már elképzelhetlenül sok mindenfélét készítenek. Papirosból kocsiakat és vagonokat építettek már, a vonatkerekek is készülnek papírból, sőt tudnak agyúcsöveket is előállítani belőle, melyek persze e célból különös eljárást igényelnek. Papírból van manapság már a kerekpár is, víz- és gázcső, utcajárda, sőt műfog is. Az Egyesült Államokban és Németországban papírból készült koporsók is kaphatók, amelyek családias hasonlitanak a fához, továbbá hordókat, pecsétnyomókat, virág-vázákat, tejeskancsókat, sőt éghetetlen butorokat is készítenek. A szalmakalapok készítésében kezd a papír nagy szerepet játszani. Van oly szalma-kalap, amely tisztára papirosból van és pedig oly művészettel, hogy még a szakértő is nehezen ismeri fel benne az utánzatot. Japánban tudvalevőleg már régóta alkalmazzák a papirost különféle czélokra, így az ablakkeretek, lámpatartók napernyők nagyrésze papírból készül. Sőt még alsóruhákat is gyártanak belőle a katonák számára, zsebkendőket, bőrutánzatot. Londonban műselyem czimen gyönyörű papirkelméket árulnak, amelyek ép oly változatos színűek és lágyak, mint az igazi selyem. Papirosból gyufaszálak, zsákok, tekeasztal-áthuzatok, hajóvitorlák már régóta vannak forgalomban. Említésre méltó még, hogy Amerikában az eltolható és szállítható házak papírból vannak. Norvégia egyik községében a templomot, mely ezer személyt képes befogadni, papírból építették.

Lapunk terjesztése.

Tagjaink nagyon jól ismerik egyesületünk és a vele kapcsolatos szövetkezetünknek működését, ismerik azt az emberbaráti célt, melynek szolgálatában állunk, mert maguk veszik igénybe azokat a kedvezményeket, melyeket nemcsak a tagok, hanem hozzátartozóik is élveznek.

Arra nincs is szükség, hogy napról-napra ezt magyarázzuk nekik, mert ők amugy is tudják mit várhatnak jóléti intézményeinktől.

Nekik nincs szükségük arra, hogy figyelmeztessük őket arra, amit ezen intézmények adnak, mert naponta látják, hol és mily irányban istápoljuk azokat, akik a szabályok szerint erre jogosultak.

De vannak sokan, akiknek mindarra égető szükségük van, amit mi tagjainknak nyújtunk, a nélkül, hogy tudnák, hová forduljanak ilyen kedvezményeknek

megszerzése illetve a maguk és családtagjaik részére való biztosítása céljából.

Lapunk az, mely szószólója az egyesület érdekeinek, melyből mindenki olvashatja, hogy mi a hivatása jóléti intézményünknek. Ezt a lapot kell tehát mennél szélesebb körben megismertetni azokkal, akiknek szükségük van oly anyagi istápolásra, melyet a maguk erejéből képtelenek maguknak biztosítani.

Tagjainknak tehát, akik ezt a lapot díjtalanul kapják, már saját jól felfogott érdekükben is kötelességük lapunkat ismeretségi körükben terjeszteni, és környezetüket figyelmeztetni arra, hogy egyesületünk útján ők is hozzájuthatnak mindazokhoz az előnyökhöz, melyekre úgy nekik mint családtagjaiknak szükségük van.

Ezzel nemcsak azoknak tesznek jót, akik mindezeket az előnyöket biztosítják maguknak, hanem közvetve maguknak is, mert mennél többen tömörülünk a közös czélok elérésére, annál könnyebben és annál hamarabb tudjuk azokat megvalósítani, még pedig oly újabb előnyök elérése mellett, melyek megvalósítása egyedül a tagok számától függ. Ezért legyen minden tagnak gondja arra, hogy új tagokkal gyarapítsa egyesületünket.

Ekhez pedig semmi különös fáradság nem kell, elég ha lapunkat tovább adja.

Annai közérdekű dologgal foglalkozunk, hogy bárki is szívesen olvassa lapunkat és így megtalálja benne azt is, ami őt érdekli, vagy mire neki is szüksége van. Mert még az is, aki koránál fogva már nem lehet egyesületünk valamelyik csoportjának tagja, élvezheti a balesetbiztosítás kedvezményét, melyre kivált olyanoknak, akik utaznak, vagy veszélyes foglalkozást üznek, okvetlen szükségük van.

Ezért havonta csak **egy koronát** kell fizetnie és megkapja lapunkat díjtalanul, részesül jogsegélyben, s ezenfelül halált vagy állandó teljes munkaképtelenséget okozott balesetnél **2000 korona**, — részleges állandó jellegű munkaképtelenség esetén pedig ennek megfelelő hányad arányában kárpótlást nyer.

Minden egyes tagtársunknak érdeke, hogy ismerőseit, rokonait a lapra figyelmeztesse és a lap előfizetésére buzdítsa, mert minél szélesebb körben terjed el lapunk, annál messzebbre terjesztheti ki működését egyesületünk is és minél többen ismerik meg lapunk révén egyesületünk áldásos munkáját, annál többen fognak ezen a réven is rendes egyesületi tagokul beiratkozni. És minél többen lesznek az ilyen előfizetők, annál terjedelmesebb, jobb és tartalmasabb lapot adhatunk. Ami szintén mindnyájunk javára válik.

Értesítjük tehát az érdeklődőket, hogy **lapunk előfizetési ára balesetbiztosítással együtt havonként egy korona, negyedévenként három korona, fél-évenként hat korona, egész évre tizenkét korona.**

Egyesületünk négy csoportja bármelyikének tagjai természetesen díjtalanul kapják a lapot.

